

Overdekt telen wint terrein

Overdekt telen zal binnen vijftien tot twintig jaar definitief voet aan de grond hebben in de hardfruitteelt, verwacht FruitSecurity Holland. Aanleidingen zijn volgens het bedrijf de opmars van exotische insecten en de verschraving van het middelenpakket. Voorwaarde is wel dat de markt bereid is om een meerprijs te betalen.

ANK VAN LIER, FREELANCE JOURNALIST, FRUITTEELT@NFOFRUIT.NL

De laatste jaren vonden al experimenten plaats met de teelt van appels en peren onder folie-overkappingen, om het fruit te beschermen tegen neerslag en zo schimmelvorming te voorkomen. Onder meer op Proeftuin Randwijk wordt hiermee geëxperimenteerd. Gerben van Veldhuizen van FruitSecurity Holland verwacht dat de hardfruitteelt onder foliekappen een vlucht zal nemen. "Dat moet ook wel: de verschraving van het middelenpakket dwingt telers te zoeken naar andere manieren om schimmelvorming tegen te gaan. Foliekappen, die voorkomen dat het fruit nat wordt, kunnen dan een effectief middel zijn. Voorwaarde is wel dat het perceel alleen aan de bovenzijde wordt overkapt, de zijkanten moeten open blijven. Anders is de kans namelijk groot dat problemen ontstaan met andersoortige ziekten en plagen."

Op dit moment worden volgens Van Veldhuizen vooral overkappingen van geweven folie ingezet, omdat daarmee al de nodige ervaring is opgedaan in de kersenteelt. "Het voordeel is ook dat geweven folie ontzettend sterk is. Tunnelfolie of geblazen folie rekt onder invloed van warmte op, waardoor de spanning eraf gaat. Ook beschadigt deze folie sneller. Desondanks wordt hier ook wel mee geëxperimenteerd, vanwege het simpele

feit dat tunnelfolie een stuk goedkoper is dan geweven folie."

Geautomatiseerde overkappingen die open en dicht kunnen worden geschoven, zijn teelttechnisch de beste optie volgens Van Veldhuizen. "Daarmee kun je immers wel de maximale hoeveelheid licht pakken en zo een optimale productie realiseren. Een dergelijk systeem is echter ook duurder - hoeveel duurder is moeilijk te zeggen - dan een vaste folie-overkapping, die zo'n vijf euro per m² kost. Deze investering zal de teler ergens moeten terugverdienen. Een hogere opbrengstprijis is dan eigenlijk de enige optie, zeker omdat de maatschappij wil dat fruittelers duurzamer gaan werken. En je kunt wel een heleboel eisen stellen, maar daar moet ook iets tegenover staan. Deze discussie voeren en een betere prijs uit het vuur slepen, dat is de belangrijkste uitdaging waar we als sector voor staan. En de uitkomst van deze discussie is ook bepalend voor of foliekappen in hardfruit al dan niet zullen doorzetten."

Inpakken met hagelnetten

Naast foliekappen gaan ook hagelnetten een prominentere rol spelen in de hardfruitteelt, verwacht Van Veldhuizen. Hij ziet nu al dat, onder meer in Oostenrijk

en Italië, steeds meer appel- en perenpercelen worden 'ingepakt' met hagelnetten. "Dit heeft alles te maken met de opmars van exotische insecten, zoals de bruin-gemarmerde schildwants. Om appels en peren hier tegen te beschermen, pakken telers hun boomgaard volledig in met hagelnetten, zowel aan de boven- als aan de zijkant. En teelttechnisch kan dat ook prima, aangezien hagelnetten een open structuur hebben en er voldoende luchting is."

De markt zal volgens Van Veldhuizen waarschijnlijk een minder bepalende rol spelen in de opmars van hagelnetten, omdat de investering beperkter is dan bij foliekappen. "Voor 1.500 tot 2.500 euro heb je een perceel volledig 'ingenet'. Ook het feit dat diverse clubbrassen een investering in hagelnetten verplichten en deze meenemen in de uitbetaalprijs zal bijdragen aan een verdere uitbreiding hiervan."

Voor een combi van regenfolie en insectengaas, zoals die wel wordt toegepast in de kersenteelt, ziet Van Veldhuizen weinig kansen in de hardfruitteelt. "Dat wordt té dicht, wat de ventilatie te zeer inperkt. Daarbij doemen in de hardfruitteelt nog weinig insecten op die dusdanig

Hardfruitperceel onder hagelnetten.

'OVERKAPTE HARDFRUITTEELT MOET ZICH NOG BEWIJZEN'

"Foliekappen plaatsen boven hardfruitpercelen is in de basis een goed idee", reageert WUR-onderzoeker Rien van de Maas. "Niet voor niets testen we op Proeftuin Randwijk een systeem met een 'cabriokap'. Deze foliekap blijft open bij droog weer en kan dicht bij regen. We voeren dit onderzoek uit in opdracht van het ministerie van LNV, met als doel de afhankelijkheid van middelen te reduceren."

Van der Maas verwacht ook dat overkappingen die automatisch open en dicht gaan het meeste perspectief bieden. "Met een overkapping los je veel ziekteproblemen op, maar de kans op meeldauw en appelbladluis neemt wel toe. We denken echter dat deze problemen minder groot zullen zijn bij geautomatiseerde overkappingen."

De onderzoeker benadrukt dat de overkapte teelt van hardfruit zich nog wel moet bewijzen. "Hoe ontwikkelt de productie zich op langere termijn? Duiken er wellicht nog andere problemen op? Al dit soort zaken moeten we nog helder krijgen. En ook de benodigde investering is een issue. Zoals Van Veldhuizen aangeeft, zullen deze kosten wellicht betaald moeten worden door de markt. Maar wij onderzoeken ook of deze manier van telen op andere manieren rond te rekenen is."

klein zijn dat hagelnetten niet voldoende beschermen."

FruitSecurity voorziet dat in de toekomst ook steeds hogere technische eisen zullen worden gesteld aan zowel hagelnetten als folie-overkappingen. "Door de klimaatverandering en de extremer wordende neerslag, zullen we de overkappingen op een andere manier moeten gaan bouwen. De verankering en de constructie dienen in balans te zijn en moeten voldoende weerstand kunnen bieden, ook bij een heftige bui."

Dit betekent volgens Van Veldhuizen niet dat de systemen per definitie duurder gaan worden. "Door het verbreden van de ankerafstand, kun je het systeem bijvoorbeeld al een stuk sterker maken. En dergelijke aanpassingen zullen sowieso nodig zijn, aangezien ook verzekeringsmaatschappijen steeds hogere eisen stellen aan zowel hagelnetten als folie-overkappingen." ●